അധ്യായം ആറ്

ഉമവിയ്യാക്കൾ

B3L2B1

പഠനനേട്ടങ്ങൾ

6.1 ഉന്നത രാഷ്ട്രീയ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിൽ നയതന്ത്രബന്ധങ്ങളുടെ സ്വാധീനം നിർണായകമാണെന്ന വസ്തുത മനസ്സിലാക്കുന്നു.

6.2 ഏകീകരണവും ഉദ്ഗ്രഥനവും ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സ്ഥിരതക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിത ഘടകങ്ങൾ ആണെന്ന് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

6.3 ജനാധിപത്യ തത്ത്വങ്ങളോട് അനുകൂല സമീപനം വളർത്തിയെടുക്കുന്നു.

6.4 നിസ്സഹായരായ സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അക്രമണത്തെ അപലപിക്കുന്നതിനുള്ള മനോഭാവം വളർത്തിയെടുക്കുന്നു.

6.5 ചരിത്രസംഭവങ്ങൾ കാലങ്ങളോളം വിദ്യാർഥികൾ സ്മരിക്കുന്നു.

6.6 വിദ്യാർഥികളിൽ സ്മാരകങ്ങളുടെ വാസ്തുവിദ്യ ആസ്വദിക്കാനുള്ള സൗന്ദര്യബോധം വികസിപ്പിക്കുന്നു.

6.7 പിടിച്ചടക്കലും വിട്ടുപോകലും ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമാണ് എന്ന് മനസ്സിലാകുന്നു.

6.8 സാമൂഹ്യരാഷ്ട്രീയ അവസ്ഥകളാണ് ഒരു ജനതയുടെ ഭാവി നിർണയിക്കുന്നത് എന്ന വസ്തുത ഹൃദിസ്ഥമാകുന്നു.

6.9 സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ മേഖലയുടെ തകർച്ച വിദേശ ആക്രമണങ്ങൾക്ക് വഴി വയ്ക്കുന്നുവെന്ന തിരിച്ചറിവ് വികസിപ്പിക്കുന്നു.

6.10 ദൃഢവിശ്വാസത്തെ തകർക്കാൻ ബാഹ്യശക്തികൾക്കാവില്ലായെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നു.

6.11 പാരമ്പര്യം ചുറ്റുപാടുകൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വഭാവം നിർണയിക്കുന്നതിൽ പ്രഥമസ്ഥാനമുണ്ട് എന്ന വസ്തുത മനസ്സിലാക്കുന്നു.

6.12 നല്ല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചരിത്രത്തിൽ എക്കാലവും സ്മരിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് വിദ്യാർഥി തിരിച്ചറിയുന്നു.

6.13 ലാളിത്യവും ഭക്തിയും വിജയത്തിലേക്ക് നയിക്കും എന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു.

6.14 ഭരണസംവിധാനത്തിന്റെ വളർച്ച സമൂഹത്തിന്റെ വികസനത്തിനനുസൃതമായിരിക്കുമെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നു.

6.15 ഒരു സംവിധാനത്തിന്റെ തകർച്ചയ്ക്ക് ആഴത്തിലുള്ള കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്ന തിരിച്ചറിവ് ലഭിക്കുന്നു.

6.16 സമാധാനവും സമൃദ്ധിയും ഒരു ജനതയുടെ സാംസ്കാരിക പുരോഗതിയിലേയ്ക്ക് നയിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളാണന്ന അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

6.17 കല, വാസ്തുശിൽപ്പകല, സംഭാവനകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ പ്രാധാന്യത്തെ വിലയിരുത്തുവാനുള്ള കഴിവ് വിദ്യാർഥികളിൽ വികസിപ്പിക്കുന്നു.

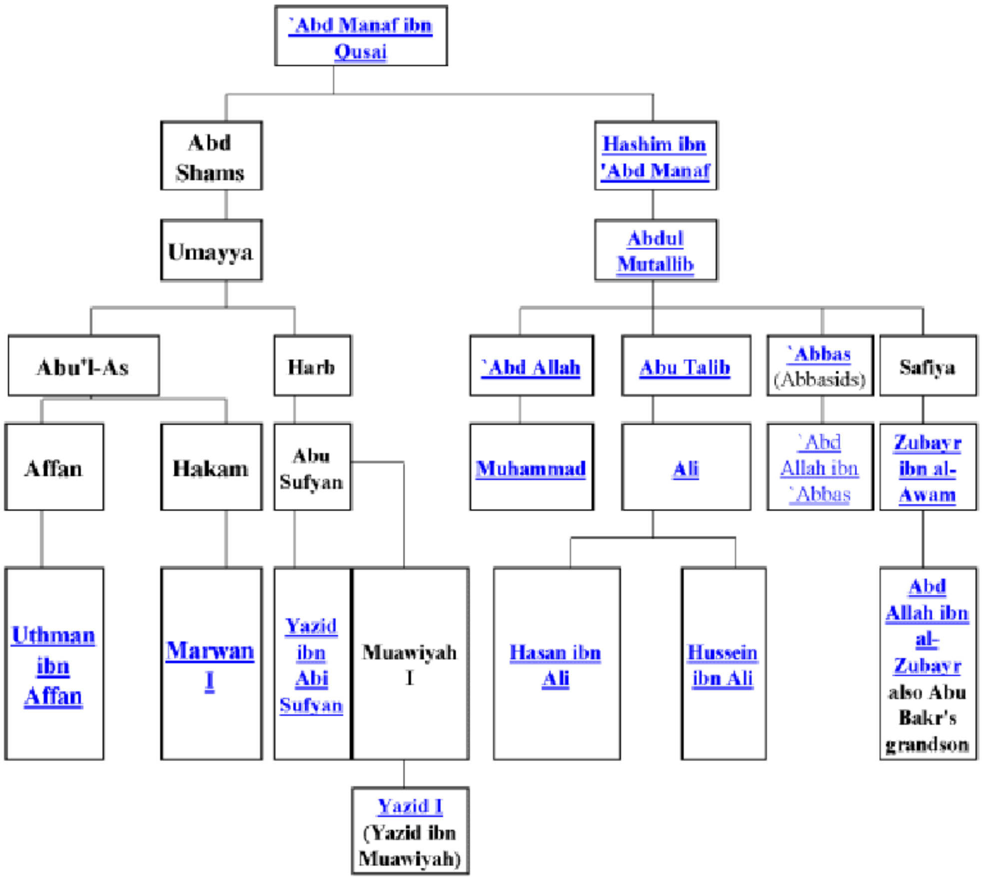
`Abd Manaf ibn Qusai
Abd Shams
Hashim ibn 'Abd Manaf
Umayya
Abdul Mutallib
Abu'l-As
Harb
`Abd Allah
Abu Talib
`Abbas (Abbasids)
Safiya
Affan
Hakam
Abu Sufyan
Muhammad
Ali
`Abd Allah ibn `Abbas
Zubayr ibn al-Awam
Uthman ibn Affan
Marwan I
Yazid ibn Abi Sufyan
Muawiyah I
Hasan ibn Ali
Hussein ibn Ali
Abd Allah ibn al-Zubayr also Abu Bakr's grandson
Yazid I (Yazid ibn Muawiyah)

ചിത്രം 6.1

മുആവിയ (സി ഇ 661 - 680)

അബുസുഫ്യാന്റെ മകനായ മുആവിയയാണ് ഉമവിയ്യാരാജവംശത്തിന്റെ സ്ഥാപകൻ. അലിയുടെ മരണശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായ മകൻ ഹസനെ തന്ത്രപൂർവ്വം സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്യിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഏ.ഡി 661–ൽ മുആവിയ ഭരണാധികാരിയായി അധികാരത്തിലേറി. അദ്ദേഹം ഉൽകൃഷ്ടനായ ഒരു ഭരണാധികാരിയും സമർഥനായ ഒരു രാഷ്ടതന്ത്രജ്ഞനും ആയിരുന്നു.

മുആവിയയുടെ പിതാവായ അബൂസുഫ്യാൻ ഖുറൈശികളുടെ നേതാവായിരുന്നു. മക്ക ആക്രമണ സമയത്ത് അബുസുഫ്യാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബവും ഇസ്ലാം മതം സ്വീകരിക്കുകയും ശേഷം മുആവിയ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദിന്റെ സെക്രട്ടറിയായി സേവനമനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ഖലീഫ ഉമറിന്റെ ഭരണകാലത്ത്, ഫലസ്തീനിലെ ഗവർണ്ണറായിരുന്ന സഹോദരൻ യസീദിന്റെ കീഴിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. യർമൂക്ക് യുദ്ധത്തിൽ യസീദ് കൊല്ലപ്പെട്ടപ്പോൾ മുആവിയയെ ഫലസ്തീനിലെ ഗവർണ്ണറായി നിയമിച്ചു. മൂന്നാമത്തെ ഖലീഫയായ ഉസ്മാന്റെ കാലഘട്ടത്തിലും അതേ പദവിയിൽ അദ്ദേഹം തുടർന്നു ഉസ്മാന്റെ ജാമാതാവ് കൂടി ആയിരുന്നു മുആവിയ. ഉസ്മാൻ കൊല ചെയ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഘാതകരെ ശിക്ഷിക്കണം എന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ട് മുആവിയ അലിയുടെ ഖിലാഫത്തിനെ നിരസിക്കുകയും ഡമാസ്കസിൽ സമാന്തര ഖലീഫയായി സ്വയം പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് എ.ഡി 657 ലെ സിഫീൻ യുദ്ധം എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഇസ്ലാമിലെ രണ്ടാമത്തെ ആഭ്യന്തരയുദ്ധത്തിലേക്ക് നയിച്ചു. ഉഭയകക്ഷി സമ്മതപ്രകാരമുള്ള ഒത്തു തീർപ്പ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഏറെകുറെ തന്ത്രശാലിയായ മുആവിയ യുദ്ധം അവസാനിപ്പിച്ചു. ഒത്തുതീർപ്പിന് ശേഷം അദ്ദേഹം സിറിയയിലെ ഗവർണ്ണറായി തുടർന്നു. മുആവിയയ്ക്കെതിരെ സിറിയയിലേക്ക് മുന്നേറാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ അലി നടത്തുന്നതിനിടെ എ.ഡി 658 ൽ നഹർവനിലെ മറ്റൊരു ശത്രു വിഭാഗമായ ഖവാരിജുകൾക്കെതിരെ ഏ.ഡി. 658–ൽ നഹ്റുവാനിലേക്കു ഒരു സൈനിക നീക്കം നടത്തുകയുണ്ടായി. ഈ സാഹചര്യം ചൂഷണം ചെയ്തുകൊണ്ട് അംറ്–ഇബ്നു– ആൽ–ആസിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സൈന്യത്തെ മആവിയ ഈജിപ്റ്റിലേക്ക് അയയ്ക്കുകയും ഈജിപ്റ്റിലെ ഗവർണ്ണറും അലിയുടെ പ്രതിനിധിയുമായിരുന്ന മുഹമ്മദിനെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനാക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ വിജയത്തോടെ മുആവിയ തന്റെ സ്ഥാനം കൂടുതൽ കരുത്തുറ്റതാക്കി. സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഗൗരവം മനസ്സിലാക്കിയ ഖലീഫ അലി, മുആവിയയുമായി ഒരു ധാരണയിൽ എത്തുന്നതാണ് ഏറ്റവും ഉചിതമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. അങ്ങനെ ഈജിപ്റ്റും സിറിയയും മുആവിയയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാവുകയും ഖിലാഫത്തിന്റെ ബാക്കി ഭാഗങ്ങൾ അലിയുടെ അധീനതയിലാവുകയും ചെയ്തു.

നഹർവാൻ യുദ്ധത്തിന് ശേഷം ഖവാരിജുകൾ അലി, മുആവിയ, അംറ് ഇബ്നു അൽ ആസ് തുടങ്ങിയ പ്രമുഖരെ വധിക്കുവാൻ ഗൂഢാലോചന നടത്തി. അലിയുടെ കൊലപാതകത്തിന് ശേഷം കൂഫയിലെ ജനങ്ങൾ ഹസനെ പുതിയ ഖലീഫയായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. എന്നാൽ മുആവിയയുടെ ഭീഷണി നേരിടാൻ ഹസൻ തയ്യാറല്ലായിരുന്നു. അവസാനം മുആവിയ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ആനുകൂല്യങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് മുആവിയയ്ക്ക് വേണ്ടി സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്യാൻ ഹസൻ തയാറായി. അങ്ങനെ മുആവിയ ഇസ്‌ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഖലീഫയായി ചുമതലയേറ്റു.

ഇസ്‌ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഏകീകരണം

മുആവിയയുടെ ഖിലാഫത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ ഖവാരിജുകൾ കലാപം ആരംഭിച്ചു. സിഫീൻ യുദ്ധത്തിലെ ഒത്തുതീർപ്പ് ഉപാധികൾക്ക് എതിരായിരുന്നതിനാൽ അവർ മുആവിയയുമായി യോജിപ്പിലെത്താൻ തയ്യാറല്ലായിരുന്നു. ഖവാരിജകളുമായി തുടർച്ചയായ നിരവധി യുദ്ധങ്ങൾക്ക് ശേഷം കൂഫയിലെ ഉമവിയ്യാ ഗവർണറായിരുന്ന മുഗ്രീക്ക് അവരെ ആക്രമിച്ച് കീഴടക്കുവാനും അധികാരം തന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലാക്കുവാനും സാധിച്ചു. അലിയും മുആവിയയും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ആഭ്യന്തര യുദ്ധത്തിനിടയിൽ മുസ്ലീം സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്ന വടക്കെ ആഫ്രിക്ക ബൈസൻടൈൻ സാമ്രാജ്യം കീഴക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ മുആവിയ ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഖലീഫയായപ്പോൾ ഉക്ബ-ഇബ്നു-നാഫിഅയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സൈന്യത്തെ അയയ്ക്കുകയും സി. ഇ. 670 ൽ നോർത്ത് ആഫ്രിക്ക ആക്രമിച്ച് കീഴടക്കുകയും അവിടെ കെയ്റവാൻ എന്ന പട്ടണം പണികഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

നാവികപ്പടയെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയ ഖലീഫയായിരുന്നു മുആവിയ. എ.ഡി. 666– ൽ സിസിലിയിലേക്ക് അയച്ച നാവിക സൈന്യം വിജയം നേടിയാണ് തിരിച്ചെത്തിയത്. തുടർന്ന് എ.ഡി. 674 ൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനേപ്പിൾ ആക്രമിക്കുന്നതിനായി മുആവിയയുടെ പുത്രൻ യസീദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു നാവിക സൈന്യത്തെ വിന്യസിപ്പിച്ചെങ്കിലും വിജയിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. പിൽക്കാലത്ത് ഈ ബൃഹത്തായ നാവികസേനയുടെ സഹായത്താൽ കാബൂൾ, ഖൈബർപാസ്, എന്നിവ കീഴടക്കുകയും ഖുറാസാൻ തുടങ്ങി ഓക്സസ് നദി കടന്ന് ജക്സാർട്ടർ, ബുഖാറ, സമർക്കന്ത് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളും കീഴടക്കാൻ മുആവിയക്ക് സാധിച്ചു.

മുആവിയയുടെ മൂന്ന് പ്രധാനപ്പെട്ട ഗവർണർമാരായിരുന്ന അംറ് ഇബ്ന് അൽ ആസ്, മുധിറ, സിയാദ് തുടങ്ങിയവർ യഥാക്രമം ഈജിപ്ത്, കൂഫ, ബസറ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളുടെ ചുമതലകളാണ് വഹിച്ചിരുന്നത്. സാമ്രാജ്യത്തെ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഇവർ പ്രധാന പങ്കുവഹിക്കുകയുണ്ടായി. അവസാന കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ മകനായ യസീദിനെ പിൻഗാമിയായി നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുകയും ഈ തീരുമാനത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നതിനായി നിരവധി പ്രതിനിധികളെ രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ വളരെ കൃത്യത പാലിച്ച ഒരു വ്യക്തികൂടി ആയിരുന്നു മുആ

വിയ. അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു "ചാട്ടവാറടി മതിയാവുന്നിടത്ത് ഞാൻ എന്റെ വാൾ പ്രയോഗിക്കാറില്ല, എന്റെ നാവ് മതിയാവുന്നിടത്ത് ചാട്ടവാറടിയും പ്രയോഗിക്കാറില്ല." പ്രശസ്ത ചരിത്രകാരനായ പി. കെ. ഹിറ്റിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ "മുആവിയ ആദ്യത്തെ അറബ് ഭരണാധികാരിമാത്രമല്ല വളരെ പ്രഗൽഭനായ ഒരു അറബ് രാജാവ് കൂടിയാണ്." ഇരുപത് വർഷത്തെ ഗവർണർ ഭരണത്തിനും ഇരുപത് വർഷത്തെ ഖലീഫാ ഭരണത്തിനും ശേഷം എ.ഡി 680-ൽ മുആവിയ മരണപ്പെട്ടു.

ഖിലാഫത്തിൽ നിന്നും രാജഭരണത്തിലേക്ക്

ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിലെ തലവനായി മുആവിയയുടെ ആഗമനം ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ ഒരു നാഴികകല്ലായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. പല മാറ്റങ്ങൾക്കും നാന്ദികുറിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലഘട്ടം, ആത്യന്തികമായി രാജ്യത്തെ ജനാധിപത്യപരമാധികാര സ്വഭാവത്തിൽ നിന്നും ഏകാധിപത്യത്തിലേക്കുള്ള ഒരു പറിച്ചുനടലായിരുന്നു.

ഉമവിയ്യ ഖിലാഫത്തിന്റെ പൊതു സ്വാഭവങ്ങൾ

- ഖിലാഫത്ത് ഭരണത്തിൽ നിന്നും ഏകാധിപത്യത്തിലേക്ക് മാറ്റപ്പെട്ടു.
- പൊതുഖജനാവ് (ബൈത്തുൽമാൽ) സ്വകാര്യസ്വത്താക്കി.
- അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യം നിർത്തലാക്കി
- കൂടിയാലോചനസമിതി (ശൂറ) പിരിച്ചുവിട്ടു.
- വംശീയപരമായ വിവേചനം പുനഃസ്ഥാപിച്ചു.
- പിൻതുടർച്ചാവകാശം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു.

പ്രവാചകൻ സമൂഹത്തിൽ നിന്നും ഇല്ലായ്മ ചെയ്ത വംശീയ വിവേചനം പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ ഉമവിയ്യാക്കളുടെ ആഗമനം മറ്റൊരർഥത്തിൽ കാരണമായി.

ചർച്ച- *മുആവിയ ഇസ്ലാമിലെ ആദ്യത്തെ രാജാവ് മാത്രമല്ല മറിച്ച് നല്ലൊരു അറബിരാജാവു കൂടിയായിരുന്നു.*

യസീദ് (680 - 683 എ.ഡി)

മുആവിയ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തപ്രകാരം എ.ഡി 680 ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായി അധികാരത്തിലെത്തിയ മകൻ യസീദ് ഉടൻതന്നെ തനിക്ക് ബൈ - അത്ത് ചെയ്യുവാൻ ജനങ്ങളോട് കൽപ്പിച്ചു. അധികാരം പിൻതലമുറയിലേക്ക് പകർന്ന് കൊടുക്കുന്ന രീതിയോട് കടുത്ത എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്ന

അലിയുടെ മകനായ ഹസൻ, ഇബ്നുഉമർ, ഇബ്നു സുബൈർ, അബ്ദുറഹ്മാൻ ഇബ്നു അബൂബക്കർ എന്നിവർ യസീദിന്റെ ഏകാധിപത്യഭരണത്തിനെതിരെ ശക്തമായ നിലപാട് കൈക്കൊണ്ടു.

ചിത്രം 6.2

കർബല ദുരന്തം

ഹുസൈനും ഇബ്നു സുബൈറും യസീദിന്റെ ഖിലാഫത്തിനെതിരെ ശക്തമായ നിലപാട് സ്വീകരിച്ചു. കൂടുതൽ ജനസമ്മതനും ക്ഷമ, ഭക്തി, വിവേകം, സത്യ സന്ധത മുതലായ ഉൽകൃഷ്ട ഗുണങ്ങളുടെ ഉടമയുമായ ഹുസൈൻ ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തെ മുന്നോട്ട് നയിക്കാൻ സമർഥനും യോഗ്യനുമാണെന്ന് നിസംശയം എല്ലാവരും അംഗീകരിച്ചു. യസീദിനെതിരെ പോരാടുവാനുള്ള അനുയോജ്യമായ അവസരം പ്രതീക്ഷിച്ച് അദ്ദേഹം മദീനയിൽ നിലകൊണ്ടു.

യസീദിന്റെ സ്വേച്ഛാധിപത്യത്തിലും ഉമവിയ്യാ ഗവർണ്ണർമാരുടെ കിരാത ഭരണ ത്തിലും നിരാശരായ കൂഫയിലെ ജനങ്ങൾ ഖലീഫയായി തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ ഹുസൈനെ തീരുമാനിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തെ കൂഫയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ കൂഫയിലെ ജനങ്ങളുടെ ചാപല്യവും ചാഞ്ചല്യവും നിറഞ്ഞ മാനസികാവസ്ഥ നന്നായറിയാവുന്ന പ്രവാചകാനുയായികൾ അദ്ദേഹത്തെ

ക്ഷണം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ നിന്നും വിലക്കി. കൂടാതെ പിതാവായ അലിയെ മുആവിയക്കെതിരെ എങ്ങനെയാണ് കൂഫക്കാരുടെ ഈ പ്രത്യേക സ്വഭാവരീതി നിസ്സഹായനാക്കിയതെന്ന് ഉദാഹരണ സഹിതം ബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നാൽ ഹുസൈൻ ഈ ഉപദേശം നിരാകരിക്കുകയും കൂഫയിലേക്ക് താൻ അയച്ച മുസ്ലീം എന്ന ദൂതനിൽ നിന്നും അനുകൂല സന്ദേശം ലഭിച്ചപ്പോൾ മദീന യിൽ നിന്നും കൂഫയിലേക്ക് പുറപ്പെടാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇരുന്നൂ റോളം വരുന്ന തന്റെ അനുയായികളോടും കുടുംബാംഗങ്ങളോടുമൊപ്പം അദ്ദേഹം യാത്ര തിരിച്ചു. യൂഫ്രട്ടീസ് നദിയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്തുകൂടി അവർ കൂഫ യിലേക്ക് മുന്നേറി. യാത്രാമദ്ധ്യേ തന്റെ ദൂതൻ മുസ്ലീം ഇബ്നു ആമിൽ കൂഫയിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു എന്ന വാർത്ത ശ്രവിക്കാനിടയായി. ഏറെ താമസിയാതെ കൂഫ യിലെ ഗവർണറായ ഉബൈദുള്ള നിയോഗിച്ച ഉമർ ഇബ്നുസഅദിന്റെ നേതൃ ത്വത്തിലുള്ള നാലായിരത്തോളം ഭടൻമാർ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സൈന്യം ഹുസൈ ന്റെ സംഘത്തെ വലയം ചെയ്തു. യൂഫ്രട്ടീസ് നദിയുടെ തീരത്ത് കൂഫയ്ക്ക് 74.26 കി.മി. വടക്കായി കർബല എന്ന സമതല പ്രദേശത്ത് മുഹറം മാസം ഒന്നാം തീയതി ഹുസൈനും അനുയായികളും താവളമുറപ്പിച്ചു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ഹുസൈനോട് നിരുപാധികം കീഴടങ്ങാൻ ഉബൈദുള്ള ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഹുസൈന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും ആയിരുന്നു. ഭക്ഷണത്തിന്റെയും മറ്റവശ്യഘടകങ്ങളുടെയും അഭാവവും ദീർഘയാ ത്രയും അവരെ തീർത്തും ക്ഷീണിതരാക്കി. അതുകൊണ്ട് കീഴടങ്ങാൻ തീരുമാ നിച്ച ഹുസൈൻ മൂന്ന് ഉപാധികൾ മുന്നോട്ടു വച്ചു.

1 തന്നെ തന്റെ സംഘത്തോടൊപ്പം മക്കയിലേക്കോ മദീനയിലേക്കോ മടങ്ങാൻ അനുവദിക്കുക.

2. ഡമാസ്കസിലെത്തി യസീദിനെ സന്ദർശിക്കുവാൻ തന്നെ അനുവദിക്കുക.

3. അതിർത്തി സഘത്തെത്തി മുസ്ലിം സൈന്യത്തിൽ പങ്കാളിയാവാൻ തന്നെ അനുവദിക്കുക.

എന്നാൽ ഹുസൈനെ ജീവനോടെയോ അല്ലാതെയോ കൂഫയിലെത്തിക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്നു ഉബൈദുള്ളയുടെ സൈന്യത്തോടുള്ള കൽപ്പന. അവസാനം യുദ്ധത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുവാൻ ഹുസൈൻ നിർബന്ധിതനായി. എണ്ണത്തിലോ യുദ്ധ സാമഗ്രികളിലോ തുല്യമല്ലാത്ത രണ്ട് സൈന്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഒരു യുദ്ധമായിരുന്നു ഇത്. ഹുസൈന്റെ പക്ഷത്ത് നിന്നും കുട്ടികളുടെയും സ്ത്രീകളുടെയും ആർത്തനാദം ഉയർന്നുകേട്ടു. പ്രവാചകന്റെ ബന്ധുക്കൾ ഒന്നിനു പുറകെ ഒന്നായി മരിച്ചു വീഴുകയും അവസാനം ഹുസൈൻ വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. വീരമൃത്യു വരിച്ച നായകനെ ഗളച്ഛേദം നടത്തുകയും അപരിഷ്കൃതമായ രീതിയിൽ മൃതശരീരത്തോട് തീർത്തും അപമര്യാദ കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹുസൈന്റെ രോഗബാധിതനായ മകൻ സൈനുൽ ആബിദീൻ ഒഴികെ ഹുസൈനെ പിന്തുടർന്ന ഹാഷിം കുടുംബത്തിലെ എല്ലാവരും യുദ്ധക്കളത്തിൽ തന്നെ മരണപ്പെട്ടു.

കർബല ദുരന്തം ദീർഘകാലം വളരെ ആഴത്തിലുള്ള ആഘാതമായി നിലനിൽക്കുകയും അതിന്റെ ഓർമകൾ വായനക്കാരെ നിരന്തരം മരവിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്നു.
റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തകർച്ചയും പതനവും : എഡ്വേർഡ് ഗിബ്ബൺ

കർബല ദുരന്തത്തിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ

ഹുസൈന്റെയും പ്രവാചകന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെയും കൂട്ടക്കൊല ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിലെ ഒരു സുപ്രധാന കാലഘട്ടത്തിന് നാന്ദികുറിച്ചു. ഉമവിയ്യാക്കളുടെയും ഹാഷിമിയാക്കളുടെയും ഇടയിൽ ഉണ്ടായ വിടവ് കൂടുതൽ ശക്തമാവുകയും ഇത് അന്തിമമായി ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തെ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തു. കർബല സംഭവം, പരസ്പരം പകയുള്ള രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി മുസ്ലിം സമൂഹത്തെ വേർതിരിക്കാൻ കാരണമായി. കർബലദുരന്തത്തിലുണ്ടായ ഭയം വളരെ പെട്ടെന്ന് ഇസ്ലാമിക ലോകത്താകമാനം വ്യാപിച്ചു. കർബലയിലുണ്ടായ കൂട്ടക്കൊല ഷിയാക്കൾ അവരുടെ രാഷ്ട്രീയ വളർച്ചക്ക് പറ്റിയ ആയുധമായി കൂട്ടിചേർത്തു ഈ ദുരന്തം ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും നിർഭാഗ്യകരമായ ഒരു സംഭവമായി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു

ചർച്ച: ഷിയാക്കളുടെ രാഷ്ട്രീയവളർച്ചയ്ക്ക്, ഹുസൈന്റെ രക്തസാക്ഷിത്വം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവിന്റേതിനേക്കാൾ ശക്തമായ ഒരു കാരണമായിരുന്നു.

ഷിയായിസം (സെക്റ്റേറിയനിസം) നിലവിൽ വന്നത് 680 എ.ഡി, മെയ് 31 നാണ് എന്ന് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. (മുഹറം 10, 61 എ.എച്ച്) എല്ലാ വർഷവും മുഹറം 10-ാം തീയതി ഷിയാക്കൾ വിലാപത്തിന്റെ ദിനമായി ആചരിക്കുന്നു. 'ഷിയാ' എന്ന പദം 'ഷീഅത്ത് - 'അലി' (അലിയുടെ പക്ഷം) എന്ന വാക്കിൽ നിന്നാണുണ്ടായത്.

മക്കയിലും മദീനയിലും കലാപം

കർബല ദുരന്തം മദീനയിൽ അതിശക്തമായ ഒരു ആഭ്യന്തരകലാപത്തിന് വഴിതെളിച്ചു. മദീനയിലെ ജനങ്ങൾ യസീദിനുള്ള ബൈഅത്ത് നിരാകരിക്കുകയും ഉമവിയ്യാ ഗവർണറെ പട്ടണത്തിൽ നിന്നും പുറത്താക്കുകയും ചെയ്തു. മക്കയിൽ ഇബ്നു സുബൈർ സ്വയം ഖലീഫയായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. മുസ്ലിം ഇബ്നു ഉക്ബയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സൈന്യത്തെ യസീദ് മദീനയിലേക്കയച്ചു. രണ്ട് സൈന്യവും മദീനയ്ക്ക് പുറത്ത് വച്ച് സന്ധിക്കുകയും അവസാനം മദീന ആക്രമിച്ച് കീഴ്പ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. മദീനയിൽ കലാപം അടിച്ചമർത്തിയതിന്

ശേഷം സിറിയൻ സൈന്യം മക്കയിലേക്ക് മുന്നേറി. കല്ലുകൾ തൊടുത്തു വിടുന്നതിനുള്ള യന്ത്രങ്ങൾ ചുറ്റുമുള്ള മലമുകളിൽ സ്ഥാപിക്കുകയും മക്കയിലെ പവിത്രമായ പള്ളിയിലേക്ക് കല്ലുകൾ വർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ഉപരോധം 64 ദിവസം നീണ്ടുനിന്നു. ഈ ഉപരോധത്തിന്റെ ഫലമായി കഅബ അഗ്നിക്കിരയാവുകയും പവിത്രമായ കറുത്തകല്ലിൽ വിള്ളൽ വീഴാനിടയാവുകയും ചെയ്തു.

മൂന്ന് വർഷത്തെ ഭരണത്തിന് ശേഷം ഉമവിയ്യാ ഭരണാധികാരിയായ യസീദ് തന്റെ 38-ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരണപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്ത് രാജ്യവും മുസ്ലിം സമൂഹവും തീർത്തും പ്രതിരോധത്തിലാക്കപ്പെട്ടു. ഇക്കാലത്ത് നടത്തിയ എല്ലാ യുദ്ധമുന്നേറ്റങ്ങളും പരാജയപ്പെട്ടു. ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവുമധികം വിമർശിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭരണാധികാരിയായിരുന്നു യസീദ്.

അബ്ദുൽ മാലിക്ക് (685-705 എ.ഡി)

എ.ഡി. 685 - ൽ അബ്ദുൽ മലിക്ക് ഉമവിയ്യാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഖലീഫയായി അധികാരം ഏറ്റെടുത്തു. തുടക്കത്തിൽ തന്നെ നിരവധി പ്രതിസന്ധികളെ അദ്ദേഹത്തിന് നേരിടേണ്ടി വന്നു. എന്നാൽ സാമ്രാജ്യത്തെ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹം പ്രഥമ പരിഗണന നൽകിയത്. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഹുസൈന്റെ കൊലപാതകത്തിന് പ്രതികാരം വീട്ടുന്നതിനായി ഇറാക്കിൽ അൽ മുഖ്തദിർ ഇബ്നു അബി ഉബൈദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അലി വിഭാഗത്തിന്റെ ഒരു പാർട്ടി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു. യൂഫ്രട്ടീസ് നദിയുടെ തീരത്തുവച്ച് അൽ മുഖ്തദിർ ഉമവിയ്യ സൈന്യത്തെ നേരിട്ടു. ഈ യുദ്ധം 'അയ്നുൽ വാദ' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ഈ യുദ്ധത്തിൽ മുഖ്തദിർ, ഉമവിയ്യ സൈന്യത്തെ തകർത്ത് തരിപ്പണമാക്കുകയും കൂഫക്കാരുടെ സഹായത്തോടെ ഖലീഫയായി സ്വയം പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചിത്രം 6.3 ഉമ്മി കാലത്തെ നാണയം

മദീനയിൽ അബ്ദുള്ള ഇബ്നു സുബൈർ മറ്റൊരു സ്വയം പ്രഖ്യാപിത ഖലീഫയായി. അങ്ങനെ മൂന്ന് ഖലീഫമാർ ഇസ്ലാമികലോകത്ത് അധികാരത്തിൽ വരികയും ഇസ്ലാ മിക ലോകം ശക്തമായ രാഷ്ട്രീയ വടംവലിയിലകപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

1. ഈജിപ്തും സിറിയയും ഖലീഫയായി അംഗീകരിച്ച അബ്ദുൽ മലിക്ക്
2. മക്കയിലേയും മദീനയിലേയും ബസറയിലേയും അധികാരം അലങ്കരിച്ചിരുന്ന അബ്ദുള്ള ഇബ്നു സുബൈർ

3. കൂഫ, മൊസൂൾ, അർമേനിയ, അസർബൈജാന്റെ വടക്കൻ പ്രവിശ്യകൾ എന്നിവടങ്ങളിൽ ഭരിച്ചിരുന്ന അൽമുഖ്തദിർ.

ഈ രണ്ട് ശത്രുക്കളെ മുഴുവനായി നിയന്ത്രിച്ചില്ലെങ്കിൽ തന്റെ അധികാരം സുരക്ഷിതമല്ല എന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ അബ്ദുൾ മാലിക് തന്ത്രപരമായി അബ്ദുള്ള ഇബ്നുസുബൈറിനെയും മുഖ്തദിറിനെയും പരസ്പരം ശത്രുക്കളായി ഉപയോഗിച്ചു. അനന്തരഫലമായി അബ്ദുൽ മാലിക്ക് മുഖ്തദറിനെ പരാജയപ്പെടുത്തി. അബ്ദുള്ള ഇബ്നു സുബൈറിന്റെ മരണശേഷം അബ്ദുൾ മാലിക്ക് ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിലെ എതിരാളികളില്ലാത്ത രാജാവായി മാറി.

അബ്ദുൽ മാലിക്കിന്റെ പരിഷ്ക്കാരങ്ങൾ

ഭരണ സൗകര്യത്തിനായി നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിച്ച വളരെ പ്രഗത്ഭരായ ചക്രവർത്തിമാരിലൊരാളായിരുന്നു അബ്ദുൽ മാലിക്ക്. പേർഷ്യൻ, സിറിയൻ, കോപ്റ്റിക് മുതലായ നിരവധി ഭാഷകൾ ഉപയോഗത്തിലുണ്ടായിരുന്ന സാമ്രാജ്യത്തിൽ അറബി ഭാഷയെ ഔദ്യോഗിക ഭാഷയായി അബ്ദുൽ മലിക്ക് പ്രഖ്യാപിച്ചു. അറബി ലിപിയെ അദ്ദേഹം മെച്ചപ്പെടുത്തി. ഈ പരിഷ്കാരം നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ ഹജ്ജാജ് ഇബ്നു യൂസുഫിന്റെ സേവനം പ്രഗത്ഭമായി ഉപയോഗിച്ചു. അറബിഭാഷയിൽ വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങൾ മാത്രമാണ് അടങ്ങിയിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഒരു വാക്ക് തന്നെ പലരീതിയിൽ ഉച്ചരിക്കാവുന്ന അവസ്ഥ നിലനിന്നിരുന്നു. അറബി അക്ഷരമാലയിൽ ഒരേ ഘടനയിലുള്ള നിരവധി അക്ഷരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരേ ആകൃതിയിലുള്ള അക്ഷരങ്ങൾ വേർതിരിച്ചറിയുവാൻ നുക്താസ് (വൗവ്വൽസ്/ചിഹ്നങ്ങൾ) അദ്ദേഹം ആവിഷ്കരിച്ചു. ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾ രചനാകലയെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തി. പുതിയ അറബി നാണയ സമ്പ്രദായത്തിനും അബ്ദുൽ മലിക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു. സ്വർണത്തിലും വെള്ളിയിലും ചെമ്പിലും ഉള്ള നാണയങ്ങൾ അച്ചടിച്ചിറക്കുന്നതിനായി ഡമാസ്കസിൽ പുതിയ കേന്ദ്ര അച്ചടിശാല അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു. സാമ്രാജ്യത്തിലെ അറബ് വംശജരുടെ എണ്ണം കണക്കാക്കുന്ന രജിസ്റ്റർ തുടങ്ങിയതും ഇദ്ദേഹമായിരുന്നു.

തപാൽ സമ്പ്രദായത്തിൽ അബ്ദുൾമാലിക് നടത്തിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ വളരെയധികം ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു. ക്രമവും, കൃത്യവുമായ തപാൽ സമ്പ്രദായത്തിന് വേണ്ടി കുതിരകളെ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. സാമ്രാജ്യത്തിൽ നിരവധി പട്ടണങ്ങൾ നിർമിച്ചു. ഇതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതായിരുന്നു ലോവർ ഇറാക്കിലെ 'വാസിത്' പട്ടണം. കലഹിക്കുന്ന ഇറാക്കികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് ഈ പട്ടണം നിർമിച്ചത്.

അനറബികളായ മുസ്ലിങ്ങളെ സംരക്ഷണ നികുതി (ജസിയ) കൊടുക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കിയ നടപടി, കൂടുതൽ ആളുകളെ ഇസ്ലാം മതം സ്വീകരിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. ഇവർ 'മവാലികൾ' എന്നറിയപ്പെട്ടു. ഇവർ പിന്നീട് കൂട്ടത്തോടെ പട്ടണത്തിലേക്ക് ചേക്കേറാൻ ഇടയായി. എന്നാൽ ഇതിലൂടെ രാജ്യം നേരിട്ട റവന്യൂ നഷ്ടം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ജിസിയ (സംരക്ഷണ നികുതി) എന്ന നികുതി ഘടന മവാലികൾക്ക് വീണ്ടും നിർബന്ധമാക്കി. ഇത് മവാലികളുടെ

ഇടയിൽ ശക്തമായ ഉമവിയ്യ വിരുദ്ധവികാരം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് കാരണമായി. പിന്നീട് ഇവർ അബ്ബാസിയ പ്രചാരകർക്കൊപ്പം ചേരുകയും ഉമവിയ്യാക്കളുടെ അധപ്പതനത്തിന്റെ പ്രധാന കാരണമായി മാറുകയും ചെയ്തു.

ചിത്രം 6.4

പുരാതന മുസ്ലിം വാസ്തുവിദ്യകലയുടെ മനോഹരമായ മാതൃകയായി നിലകൊള്ളുന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഡോം ഓഫ് റോക്ക് (ഖുബ്ബത്തുൽ സഖ്റ) എന്ന പള്ളി നിർമിച്ചത് അബ്ദുൾ മാലിക്ക് ആയിരുന്നു.

ഇരുപത്തിയൊന്ന് വർഷത്തെ സ്തുത്യർഹമായ ഭരണത്തിന് ശേഷം എ.ഡി. 705-ൽ അബ്ദുൾ മാലിക് മരണപ്പെട്ടു. ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ യഥാർഥ സ്ഥാപകനായ അദ്ദേഹം 'രാജാക്കാരുടെ പിതാവ്' എന്ന പേരിലാണ് ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നത്.

അൽ വലീദ് (705 - 715 സി. ഇ)

അബ്ദുൽ മാലിക്കിന്റെ മകനായ വലീദ് എ.ഡി. 705-ൽ അധികാരമേറ്റു. ഭരണത്തിൽ തന്റെ മുൻഗാമികളുടെ നയം പിൻതുടർന്ന അദ്ദേഹം തന്റെ പിതാവ് അബ്ദുൾമാലിക്ക് നിയമിച്ച എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും തൽസ്ഥാനത്ത് തന്നെ നിലനിർത്തി. ഇറാക്കിലെ ഗവർണറായ ഹജ്ജാജ് ഇബ്നു യൂസുഫ് ആയിരുന്നു അവരിൽ പ്രമുഖൻ വലീദിന്റെ ഭരണകാലത്ത് വടക്കേ ആഫ്രിക്കയുടെ ഗവർണറായ മൂസ ഇബ്നു നുസൈറിന്റെ കീഴിലും ഹിജാസ്, ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസിന്റെ കീഴിലും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും വലീദിന്റെ പരമാധികാരം ജനങ്ങളും ഗവർണർമാരും അംഗീകരിച്ചിരുന്നു.

വലീദിന്റെ ഭരണകാലഘട്ടം പൊതുമേഖലയിൽ വലിയ കുതിച്ചു ചാട്ടത്തിന്റെ കാലഘട്ടം കൂടിയായിരുന്നു. ഡമാസ്കസിലെ ഉമവിയ്യ പള്ളി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുപ്രധാന സംഭാവനയാണ്. നിരവധി റോഡുകളും സ്കൂളുകളും ആശുപത്രികളും കൊട്ടാരങ്ങളും അദ്ദേഹം നിർമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലഘട്ടം പ്രധാനമായും അറിയപ്പെടുന്നത് ഭരണപരമായ പുരോഗതിയേക്കാളുപരി സാമ്രാജ്യ വികാസത്തിന്റെ കാര്യത്തിലാണ്.

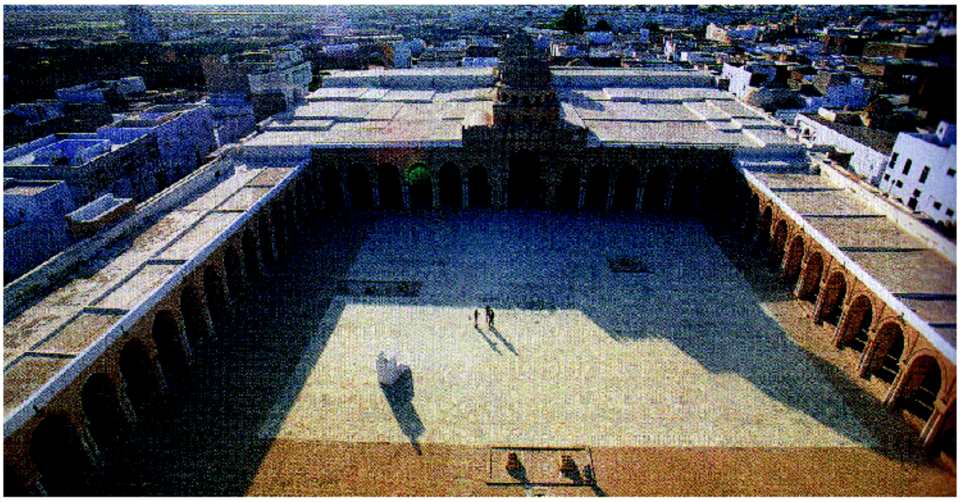

ചിത്രം 6.5

സാമ്രാജ്യ വികാസം വലീദിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ

വിജയകരമായ പോരാട്ടങ്ങളിലൂടെ വലീദിന്റെ കാലഘട്ടം ഉമവിയ്യ സാമ്രാജ്യത്തെ പശ്ചിമ പൂർവ്വ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപിച്ചു. പ്രവിശ്യാഗവർണർമാർക്കും സേനാനായകൻമാർക്കും പോരാട്ടങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സാമ്പത്തികവും ധാർമികവുമായ എല്ലാ പിന്തുണയും നൽകിയിരുന്നെങ്കിലും ഒരു യുദ്ധത്തിലും അദ്ദേഹം നേരിട്ട് പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. അൽ വലീദ് നടത്തിയ എല്ലാ യുദ്ധങ്ങളും യുക്തമായ കാരണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ സിന്ധ്, സ്പെയിൻ, മധ്യേഷ്യ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങൾ ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കിയിരുന്നു. സ്പെയിനും മധേഷ്യയും ഖിലാഫത്ത് ഭരണത്തിലേക്ക് നേരിട്ട് കൂട്ടിചേർത്തതും വലീദിന്റെ ഭരണകാലത്തായിരുന്നു.

ചിത്രം 6.6

സിന്ധ് ആക്രമണം

എ.ഡി 712 ൽ ആണ് അറബികൾ സിന്ധ് ആക്രമിച്ചത്. ഈ ആക്രമണത്തിന് പിന്നിലെ പ്രധാനകാരണം സിന്ധ് വഴി കടന്നുപോകുന്ന കപ്പലുകൾ ആക്രമിക്കുന്ന കൊള്ളക്കാരുടെ നടപടികളെ പ്രാദേശിക ഭരണാധികാരിയായ ദാഹിർ നിയന്ത്രിക്കാതിരുന്നതാണ്. സിലോണിൽ നിന്നും ഡമാസ്കസിലേക്ക് നിറയെ വിലപിടിപ്പുള്ള സമ്മാനങ്ങളുമായി മടങ്ങിയ കപ്പൽ കച്ചിന് സമീപം വച്ച് കടൽക്കൊള്ളക്കാർ പിടിച്ചെടുത്തു.. ഇറാക്കിലെ ഗവർണ്ണറായ ഹജ്ജാജ് - ഇബ്നു-യൂസുഫ് കടൽക്കൊള്ളക്കാർക്ക് അർഹമായ ശിക്ഷനൽകുവാനോ അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങൾക്ക് അർഹമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുവാനോ ദാഹിറിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ദാഹിർ ഇത് മുഖവിലയ്ക്കെടുത്തില്ല. ഇതിൽ പ്രതിഷേധിച്ച് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു കാസിമിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സൈന്യത്തെ ഹജ്ജാജ് ഇബ്നു യൂസുഫ് സിന്ധിലേക്ക് നിയോഗിച്ചു. മുഹമ്മദ് ഇബ്നു കാസിം സിന്ധ് സൈന്യത്തിന് മേൽ വിജയം നേടുകയും ദാഹിറിനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ഇസ്ലാമിന്റെ കടന്നുവരവിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ പുതിയൊരു അധ്യായത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു.

ചിത്രം 6.7

സ്പെയിൻ ആക്രമണം

മൂസാ ഇബ്നു നുസൈർ വടക്കെ ആഫ്രിക്കയിലെ മികച്ച ഗവർണർ ആയിരുന്നു. ഒരു നല്ല ഭരണാധികാരിയാണ് താനെന്ന് അദ്ദേഹം സ്വയം തെളിയിച്ചു. അയൽ

രാജ്യമായ സ്പെയിനിൽപ്പോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തിയും അംഗീകാരവും വ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ സ്പെയിൻ ഭരിച്ചിരുന്നത് വിസിഗോതിക് വംശജനും സ്വേച്ഛാധിപതിയുമായ റൊഡറിക് രാജാവ് ആയിരുന്നു. അക്കാലത്ത് സ്പാനിഷ് സമൂഹത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന അരാജകത്വം നിമിത്തം ജനങ്ങൾ വളരെയധികം ദുരിതത്തിൽ ആയതിനാൽ സ്പാനിഷ് ജനത മൂസ ഇബ്നു നുസൈറിനെ ഒരു രക്ഷകനായി കണക്കാക്കി. ക്യൂട്ടയിലെ ഗവർണറായ ജൂലിയൻ പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിന് മൂസയെ സ്പെയിനിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചിരുന്നു.

വലീദിന്റെ അനുവാദത്തോട് കൂടി താരിഖ് ഇബ്നു സിയാദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ രണ്ടായിരത്തോളം സൈനികരടങ്ങുന്ന ഒരു സൈനിക വ്യൂഹത്തെ സ്പെയിനിലേക്ക് അയച്ചു. സൈന്യം ആദ്യം എത്തിയത് തെക്കെ സ്പെയിനിലെ പർവ്വത പ്രദേശത്ത് ആയിരുന്നു. ഈ പർവ്വതത്തെ 'ജബൽ അൽ താരിഖ്' എന്നുവിളിക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നീട് അത് ജിബ്രാൾട്ടർ എന്ന ആധുനിക നാമത്തിൽ അറിയപ്പെട്ടു. എ.ഡി. 711 ൽ വാദിബക്കയുദ്ധത്തിൽ താരിഖ് ഇബ്നു സിയാദിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള മുസ്ലിം സൈന്യം റൊഡറിക്കിന്റെ സൈന്യത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തി. താമസിയാതെ മൂസാ ഇബ്നു നുസൈറും സൈന്യത്തിൽ ചേരുകയും സംയുക്ത സൈന്യം എതിരാളിയെ പൂർണമായും പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഒന്നിനു പിറകെ ഒന്നായി സ്പെയിനിന്റെ വടക്ക് ഭാഗം മുഴുവനായും മുസ്ലിങ്ങളുടെ അധീനതയിൽ വന്നുചേർന്നു. ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിലെ ഒരു നാഴികക്കല്ലായിരുന്നു ഇത്. യൂറോപ്പിലെ ഇസ്ലാമികാധിനിവേശത്തിന് ഇത് തുടക്കം കുറിച്ചു. ജിബ്രാൾട്ടർ കടലിടുക്കിനെ അതിനെ 'മെഡിറ്ററേനിയന്റെ താക്കോൽ' എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു.

ചിത്രം 6.8 എ. ജിബ്രാൾട്ടർ കടലിടുക്ക്

ചിത്രം 6.8 ബി ജിബ്രാൾട്ടർ പർവ്വതം

മുസ്ലിങ്ങളുടെ സ്പെയിൻ ആക്രമണ സമയത്തെ സ്പെയിനിന്റെ സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ അവസ്ഥ ജാഹിലിയാ കാലഘട്ടവുമായി താരതമ്യം ചെയ്ത് ഒരു അസൈൻമെന്റ് തയാറാക്കുക.

മധ്യേഷ്യ ആക്രമണം

വലീദിന്റെ കാലഘട്ടത്തിലെ ശ്രദ്ധേയമായ മറ്റൊരു സംഭവമായിരുന്നു മദ്ധേഷ്യ ആക്രമണം. അബ്ദുൾ മാലിക്കിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ സമാധാന ഉടമ്പടി മധ്യേഷ്യയിൽ സോഗ്ഡിയൻസ് ലംഘിക്കുകയുണ്ടായി. ആയതിനാൽ എ.ഡി 714 ൽ മധ്യേഷ്യ കീഴടക്കാൻ ഖുതൈബ ഇബ്നു മുസ്ലിമിനെ വലീദ് നിയമിച്ചു. വിജയകരമായ ആക്രമണങ്ങളിലൂടെ ഖുതൈബ സമർഖന്ത് പിടിച്ചെടുക്കുകയും ജെക്സാർടസ് നദി മുറിച്ച് കടന്ന് ഫർഗാന തടാകം വരെ എത്തുകയും പൂർണ്ണമായി ആക്രമിച്ച് കീഴടക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ഖലീഫ വലിദിന്റെ കാലഘട്ടം സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സമ്പൂർണമായ വികാസത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. ഖലീഫ ഉമറിന് ശേഷം ഇസ്‌ലാമിക സാമ്രാജ്യം ഏറ്റവും കൂടുതൽ വികാസം പ്രാപിച്ചത് വലിദിന്റെ കാലഘട്ടത്തിലായിരുന്നു. സംഭവബഹുലമായ വലീദിന്റെ ഭരണം എ.ഡി. 715-ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തോടെ അവസാനിച്ചു.

വലീദിനെത്തുടർന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരനായ സുലൈമാൻ (715-717 എ.ഡി) അധികാരമേറ്റു സുലൈമാൻ തന്റെ മുൻഗാമികളുടെ നയങ്ങൾക്ക് മാറ്റം വരുത്തി. തന്റെ ജാമാതാവായ ഉമർ ഇബ്നു - അബ്ദുൽ അസീസിനെ അദ്ദേഹം തന്റെ പിൻഗാമിയായി നാമനിർദേശം ചെയ്തു. ഇക്കാരണത്താൽ 'അനുഗ്രഹത്തിന്റെ താക്കോൽ' എന്ന അപരനാമത്തിൽ അദ്ദേഹം അറിയപ്പെട്ടു.

ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസ് (717 - 720 എ.ഡി)

എ.ഡി. 717 ൽ സുലൈമാനെ തുടർന്ന് ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏഴാമത്തെ ഭരണാധികാരിയായി സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്ത ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസ് "ഉമർ രണ്ടാമൻ" എന്ന അപരനാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ഖലീഫ ഉമറിന്റെ ചെറുമകളുടെ മകനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഇസ്‌ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഖലീഫ ആകുന്നതിന് മുമ്പ് വലീദിന്റെയും സുലൈമാന്റെയും കാലഘട്ടത്തിൽ ഗവർണറായും പ്രധാന മന്ത്രിയായും അദ്ദേഹം സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാര്യക്ഷമതയുള്ള ഒരു ഭരണാധികാരിയായി സ്വയം തെളിയിച്ച അദ്ദേഹം ഖലീഫമാരുടെ പാതയാണ് പിന്തുർന്നത്. അക്കാരണത്താൽ അദ്ദേഹത്തെ 'അഞ്ചാമത്തെ സച്ചരിത ഖലീഫ' (ഖലീഫ-അൽ-സാലിഹ്) എന്നുവിളിച്ചിരുന്നു. മറ്റ് ഉമവിയ്യാ ഭരണാധിപൻമാരിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം വ്യത്യസ്തനായി നിലനിൽക്കുകയും രാഷ്ട്രീയ അഭിവൃദ്ധിയേക്കാൾ മതപരമായ വികാസത്തിന് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകുകയും ചെയ്തു.

ഉമർ രണ്ടാമന്റെ പരിഷ്ക്കാരങ്ങൾ

ഖലീഫ ഉമർ രണ്ടാമന്റെ ഭരണകാലം നീതിയിലധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു. അഭിപ്രായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകിയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്ത്

സച്ചരിതരായ ഖലീഫമാരുടെ കാലത്ത് പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ആലോചനാസമിതി (ശൂറ) പുനഃസ്ഥാപിച്ചു. പൊതുഖജനാവിന്റെ (ബൈത്തുൽമാൽ) പരിശുദ്ധി വീണ്ടും നിലനിർത്തുകയും ചെയ്തു. സ്വകാര്യ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഖജനാവ് ഉപയോഗിക്കുന്ന രീതി നിർത്തലാക്കി.

''ജനങ്ങളുമായി കൂടിയിരുന്ന് പൊതുകാര്യങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ പൊതു ഖജനാവിൽ നിന്നുള്ള വിളക്ക് തെളിയിക്കുകയും ജനങ്ങൾ പിരിയുമ്പോൾ അത് കെടുത്തുകയും സ്വന്തം വിളക്ക് തെളിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് അദ്ദേ ഹത്തിന്റെ രീതി ആയിരുന്നു.''

അക്ബർ ഷാ ഖാൻ നജീബ് ആബാദി- 'ഇസ്ലാമിന്റെ ചരിത്രം'

ഉമർ രണ്ടാമന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ നിരവധി സ്കൂളുകളും റോഡുകളും ആശു പത്രികളും പണികഴിപ്പിച്ചു. ഭരണാധിപൻമാരുടെ സുരക്ഷിതത്ത്വത്തെക്കാൾ സാമൂഹ്യ ക്ഷേമത്തിനായിരുന്നു കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകിയിരുന്നത്. വിപുല മായ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണാധികാരി എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന സൗഹൃദ നയങ്ങൾ ഭരണം കൂടുതൽ സുഗമമായി കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് സഹാ യിച്ചു.

സെമിനാർ: ഉമർ രണ്ടാമന്റെ ഭരണം ഖലീഫ ഉമറിന്റെ ഭരണവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുക

ഉമർ ഇബനു അബ്ദുൽ അസീസിന്റെ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസിന്റെ ഭരണം പ്രധാനമായും അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതനയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു. ഖവാരിജുകൾ, മവാലികൾ, ഷിയാക്കൾ തുടങ്ങിയ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ വിഭാഗം ആളുകൾ അദ്ദേ ഹത്തെ ഭരണാധികാരിയായി അംഗീകരിച്ചിരുന്നു. പുതുതായി മത പരിവർത്തനം ചെയ്ത ആളുകളുടെ (മവാലികൾ) പുരോഗതിക്കായി നിരവധി ഇളവുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് ഭൂനികുതി (ഖറാജ്) അടയ്ക്കുന്നതിൽ നിന്നും അവരെ ഒഴിവാക്കി. ഈ ഒഴിവാക്കൽ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ റവന്യൂ വരുമാനത്തിൽ വൻതോ തിലുള്ള കുറവുണ്ടാകാൻ കാരണമായി, സൈന്യത്തിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന മവാലികൾക്ക് അദ്ദേഹം പെൻഷൻ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

(ദൈവം പ്രവാചകനെ അയച്ചത് മതപ്രചാരകനായിട്ടാണ്, നികുതി പിരിവു കാരനായിട്ടല്ല. തന്റെ ഗവർണ്ണറുടെ ചോദ്യത്തിന് ഉമറിന്റെ പ്രതികരണം ഇതായിരുന്നു. ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിൽ ആളുകളിൽ നിന്നും പിരിക്കുന്ന ഭൂനികുതിയാണ് ഖറാജ്.

ഉമറിന്റെ ഭരണത്തിൽ ജൂതൻമാരും ക്രിസ്ത്യാനികളും സമ്പൂർണ്ണമായ സമാധാനം അനുഭവിച്ചിരുന്നു.

വളരെ ചുരുങ്ങിയ ഒരു കാലഘട്ടം മാത്രമേ ഉമർ ഭരണാധികാരിയായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ പ്രശംസനീയമായ അധ്യായമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലം നിലനിൽക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലഘട്ടം പ്രധാനമായും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നത് അദ്ധ്യാത്മികതയുടേയും ധാർമികതയുടെയും പുരോഗതിക്കാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട നേട്ടം സച്ചരിതരായ ഖലീഫമാരുടെ ഭരണമാതൃക തിരികെ കൊണ്ടുവന്നു എന്നുള്ളതാണ്.

ഉമവിയ്യാ ഭരണ സമ്പ്രദായം

ഡമാസ്കസിലെ ഉമവിയ്യാക്കളായിരുന്നു ഇസ്‌ലാമിക ചരിത്രത്തിലെ ആദ്യത്തെ രാജവംശം. ഇവരുടെ ഭരണ സമ്പ്രദായം സച്ചരിതരായ ഖലീഫമാരിൽ നിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. അവർ മാതൃകയാക്കിയിരുന്നത് ബൈസന്റൈൻ ഭരണത്തെയായിരുന്നു. സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പരമാധികാരി ഖലീഫയായിരുന്നു. പരമ്പരാഗത പിന്തുർച്ചാവകാശത്തിനെ അല്ലെങ്കിൽ നാമനിർദേശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു ഖലീഫ അധികാരത്തിൽ വന്നിരുന്നത്. വിവിധങ്ങളായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട നിരവധി കാര്യാലയങ്ങളും നിരവധി ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാരും ഭരണപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ ഖലീഫയെ സഹായിച്ചു.

ദീവാനുൽ ബരീദ് (തപാൽ വകുപ്പ്)

ദീവാനുൽ ഖാത്തം (രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പ്)

ദീവാനുൽ റിസാല (കത്തിടപാട് കാര്യാലയം)

ദീവാനുൽ ഖറാജ് (ധനകാര്യ വകുപ്പ്)

ദീവാനുൽ ഷുർത്ത വൽ ജുൻദ് (പോലിസ്, പട്ടാള വകുപ്പ്)

ദീവാനുൽ ഖാത്തം മുആവിയ ആവിഷ്കരിച്ച പ്രത്യേക വകുപ്പ് ആയിരുന്നു. ഔദ്യോഗിക പ്രമാണങ്ങൾ മുദ്രവെക്കുന്നതിനും അയയ്ക്കുന്നതിനും മുമ്പായി അവയുടെ ഓരോ കോപ്പികൾ എടുത്ത് സൂക്ഷിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഈ വകുപ്പിന്റെ ചുമതല. സർക്കാർ രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രത്യേക ഇടം അബ്ദുൾ മാലിക്കിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ ഡമാസ്കസിൽ ആരംഭിച്ചു.

ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിലെ വിവിധങ്ങളായ കാര്യാലയങ്ങളും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും വിശദീകരിക്കുക.

പ്രവിശ്യാഭരണം

വിപുലമായ സാമ്രാജ്യം എന്ന നിലയിൽ ഭരണസൗകര്യത്തിനായി സാമ്രാജ്യത്തെ വ്യത്യസ്ത പ്രവിശ്യകളായി തിരിച്ചിരുന്നു. ഓരോ പ്രവിശ്യയും അമീർ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഗവർണർക്ക് കീഴിലായിരുന്നു. അമീറിനെ നിയമിച്ചിരുന്നത് ഖലീഫയായിരുന്നു. റവന്യൂ ഒഴികെ പ്രവിശ്യയിലെ ഭരണത്തിന്റെ മുഴുവൻ അധികാരവും ഗവർണർക്കായിരുന്നു. സാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രധാന പ്രവിശ്യകൾ ഇറാക്ക്, ഹിജാസ്, അർമേനിയ, ഈജിപ്ത്, ആഫ്രിക്ക തുടങ്ങിയവയായിരുന്നു.

ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രവിശ്യകളും പ്രദേശങ്ങളും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

- സിറിയ - ഫലസ്തീൻ
- ഇറാക്ക് ഉൾപ്പെടെ അൽകൂഫ
- പേർഷ്യ ഉൾപ്പെടെ അൽബസറ, സിജിസ്താൻ, ഖുറാസാൻ, ബഹ്റൈൻ ഒമാൻ, നജ്ദ് മുതലായവ
- അർമേനിയ
- ഹിജാസ്
- ഇന്ത്യയുടെ അതിർത്തി ജില്ലകൾ, കർമാൻ
- ഈജിപ്ത്
- ആഫ്രിക്ക
- യമനും ദക്ഷിണ അറേബ്യയുടെ ബാക്കി ഭാഗങ്ങളും

ഓരോ പ്രവിശ്യയെയും വീണ്ടും ജില്ലകളായി വിഭജിച്ചിരുന്നു. ഓരോ ജില്ലയും ഖലീഫമാരുടെ അനുവാദത്തോടെ അമീർമാർ നിയമിക്കുന്ന 'ആമിൽ' എന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലായിരുന്നു.

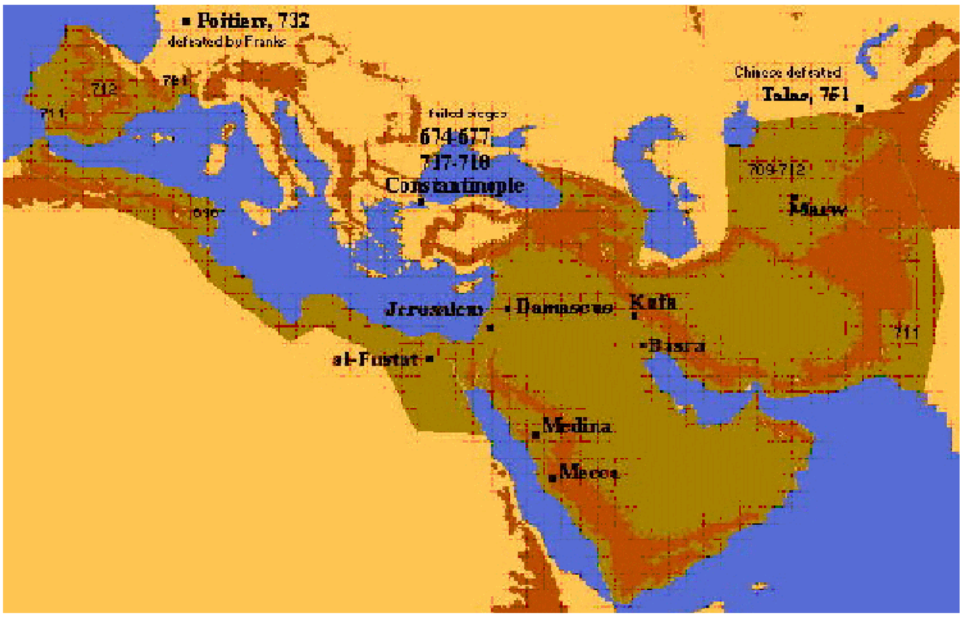

ചിത്രം 6.9

ചർച്ച: ഉമവിയ്യാക്കളുടെ പ്രവിശ്യഭരണസമ്പ്രദായവും ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിലെ വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണ സമ്പ്രദായവും തമ്മിൽ താരതമ്യം ചെയ്യുക.

റവന്യൂ ഭരണം

ഉമവിയ്യ ഭരണത്തിൽ റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ ചുമതല വഹിച്ചിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ സാഹിബ്-ഉൽ-ഖറാജ് എന്നാണറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഇവർ എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഖലിഫയെ നേരിട്ട് അറിയിക്കേണ്ടവരാണ്. എന്നാൽ അമീറുമായി ബന്ധപ്പെടേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സക്കാത്ത്, ജിസിയ, ഗനീമ, ഖറാജ് തുടങ്ങിയവയാണ് രാജ്യത്തിന്റെ പ്രധാന വരുമാന മാർഗങ്ങളായി കണക്കാക്കിയിരുന്നത്.

പ്രവിശ്യകളിൽ പ്രാദേശിക ഭരണത്തിന്റെ എല്ലാ ചിലവുകളും പ്രാദേശിക വരുമാനത്തിൽ നിന്നും നടത്തുകയും ബാക്കിയുള്ളത് കേന്ദ്ര ഖജനാവിലേക്ക് അടയ്ക്കുകയുമാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. പ്രശസ്ത അറബി ചരിത്രകാരനായ പി.കെ. ഹിറ്റിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ "മുസ്ലിങ്ങളുടെ സ്ഥിരവരുമാനത്തിൽ നിന്നും സക്കാത്തിന്റെ പരിധിയായി മുആവിയ ഇളവ് നൽകിയ 2.5% എന്നത് ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിലെ വരുമാന നികുതിക്ക് സമമായിരുന്നു."

സൈനിക ഭരണം

ബൈസന്റയിൻ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ സുശക്തമായ ഒരു സൈന്യത്തെ ഉമവിയ്യാക്കാൾ നിലനിർത്തിയിരുന്നു. ഉമവിയ്യാ സൈന്യം അഞ്ച് വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾകൊള്ളുന്ന ഒരു ബൃഹത് സംവിധാനമായിരുന്നു.

മധ്യനിര, ഇടതുപക്ഷം, വലതുപക്ഷം, മുന്നണിപ്പട, പിൻനിര (കാവൽസേന) എന്നിങ്ങനെയായിരുന്നു സൈന്യത്തെ വിന്യസിച്ചിരുന്നത്. അവസാന ഖലീഫ

മർവാൻ II (744-750) പഴയ സൈനിക സംവിധാനം ഒഴിവാക്കുകയും കുർദുകൾ എന്നറിയപ്പെടുന്ന പുതിയ ഒരു സേനയ്ക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തു.

തങ്ങളുടെ മുൻഗാമികളുടെ കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന അതേ ആയുധങ്ങൾ തന്നെയായിരുന്നു അടിസ്ഥാനപരമായി ഉമവിയ്യാക്കളും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. സൈന്യത്തിലേക്ക് ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാരെ തെരഞ്ഞടുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാനകേന്ദ്ര ങ്ങളായിരുന്നു അൽ-ബസ്റ, അൽകൂഫ തുടങ്ങിയവ. ഉമവിയാക്കൾ ഇസ്ലാമിക സൈന്യത്തിന് നൽകിയ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവന ഇസ്ലാമിക സാമ്രാ ജ്യത്തിന്റെ കീഴിൽ ഒരു പുതിയ നാവികപ്പടയക്ക് രൂപം നൽകി എന്നുള്ളതാണ്. അക്കാരണത്താൽ മുആവിയയെ 'മുസ്ലിം നാവികപ്പടയുടെ പിതാവ്' എന്നറി യപ്പെടുന്നു.

നീതിന്യായ ഭരണം

നീതിന്യായ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഇസ്ലാമിക വ്യവസ്ഥിതിയായിരുന്നു ഉമവിയ്യാക്കൾ പിൻതുടർന്നത്. മുസ്ലിങ്ങൾക്കും അമുസ്ലീങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം നിയമ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. നീതി നിർവ്വഹണത്തിൽ ന്യായാധിപൻമാർ മത നേതാക്കൾ (ഖാളി) തുടങ്ങിയവരുടെ സേവനങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു.

സെമിനാർ: *ഉമവിയ്യാക്കളുടെ ഭരണവും യാഥാസ്ഥിതിക ഖലീഫമാരുടെ ഭരണവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം*

ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധഃപതന കാരണങ്ങൾ

90 വർഷത്തെ ഭരണത്തിന് ശേഷം എ.ഡി 749 ലെ സാബ് യുദ്ധത്തിൽ ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യം അതിന്റെ അന്ത്യം കുറിച്ചു. ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധപ്പതനത്തിന് നിരവധി കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. പിൽക്കാല ഖലീഫമാർ ആർഭാടകരമായ ജീവിതം നയിക്കുകയും രാജ്യഭരണം കാര്യക്ഷമമാക്കാതിരിക്കുകയും ധാർമികതയിൽ നിന്നും അകന്നതും സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തകർച്ചക്ക് കാരണമായി. യുദ്ധത്തിനും സംഗീതത്തിനും കവിതയ്ക്കും അമിതപ്രാധാന്യം നൽകുകയും ചെയ്തു.

വളരെ പുരാതനവും ആഴത്തിൽ വേരോടിയതുമായ വംശീയ വിവേചനം ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിൽ വീണ്ടും നടപ്പിൽ വന്നു. ഉത്തര അറേബ്യക്കാരും ദക്ഷിണ അറേബ്യക്കാരും അവരുടെ പൂർവ്വ ശത്രു തുടർന്നു. പിൻതുടർച്ചാവകാശത്തിലെ ശക്തമായ നിയമത്തിന്റെ അഭാവം നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് വഴി തെളിച്ചു. അറേബ്യൻ പ്രാകൃതഗോത്രങ്ങളിൽ നിലനിന്നിരുന്ന പിന്തുടർച്ചാവകാശത്തിലെ തർക്കങ്ങൾ പലപ്പോഴും ഭരണാധിപൻമാരുടെ ഉന്നതാഭിലാഷങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് മക്കളിലേക്ക് അധികാരം കൈ മാറുന്നതിന് തടസമായി നിന്നു. ഒരു ഖലീഫയുടെ മരണ ശേഷം പിൻതുടർച്ചാവകാശ തർക്കങ്ങൾ സാമ്രാജ്യത്തിൽ സാധാരണമായി.

ഷിയാ വിഭാഗക്കാർ ഉമവിയ്യാക്കളെ ഖലീഫമാരായി അംഗീകരിച്ചിരുന്നില്ല. പ്രവാചകന്റെ പിൻഗാമികളോടുള്ള ഹൃദയം നിറഞ്ഞ ഭക്തി ജനങ്ങളുടെ സഹതാപം അവരിലേക്ക് കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ കാരണമായി. രാഷ്ട്രീയ, സാമ്പത്തിക, സാമൂഹ്യ കാരണങ്ങളാൽ ഉമവിയ്യാക്കളുടെ ഭരണത്തിൽ അസംതൃപ്തരായിരുന്ന അവർ അബ്ബാസിയാക്കളോടൊന്നിച്ച് അണിനിരന്നു. ഇറാക്കിലെ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ആളുകളും ഷിയാ പക്ഷത്ത് ചേരുകയും സിറിയൻ ആധിപത്യത്തിനെ എതിർക്കുകയും വംശീയതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശക്തി പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒപ്പം തന്നെ അബ്ബാസിയാക്കളും അധികാരം പിടിച്ചടക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ദ്രുതഗതിയിൽ നടത്തി. ഖുറൈഷി ഗോത്രത്തിലെ ഹാഷിമിയ്യ കുടുംബത്തിൽപ്പെട്ടവരാണെന്നും അതുകൊണ്ടുതന്നെ പ്രവാചകനുമായി ഏറ്റവും അടുത്ത ആളുകളാണ് തങ്ങളെന്നും അബ്ബാസിയാക്കൾ വാദിച്ചു. ഉമവിയ്യാ ഭരണത്തിനെതിരെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ വ്യാപിച്ച അസംതൃപ്തിയുടെ നേട്ടം മുതലാക്കി ഉമവിയ്യാക്കൾക്ക് എതിരായ മുന്നേറ്റങ്ങളുടെ നേതാവായും ജേതാക്കളായും അബ്ബാസിയാക്കൾ മാറുകയുണ്ടായി.

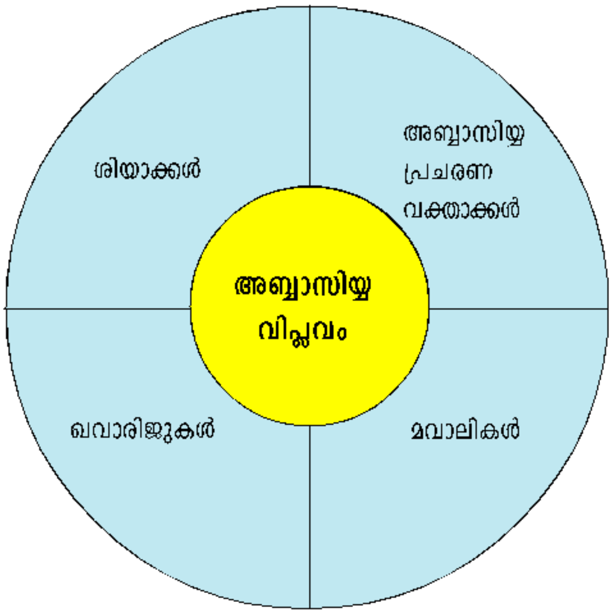

ചിത്രം 6.10

അറബികളായ പുതിയ മുസ്‌ലിങ്ങൾ (മവാലികൾ) പൊതുവേയും, പേർഷ്യൻ മുസ്‌ലിങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും ഭരണത്തിൽ അസംതൃപ്തരായിരുന്നു. എല്ലാ അർഥത്തിലും അവർ മുസ്ലിങ്ങൾക്ക് തുല്യമായിരുന്നു. എങ്കിലും ചില ഖലീഫമാർ ഇവരെ രണ്ടാംകിട പൗരന്മാരായി പരിഗണിക്കുകയും അമുസ്‌ലിങ്ങളിൽ നിന്നും ഈടാക്കിയിരുന്ന നികുതി ഇവരിൽ നിന്നും ഈടാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. വളരെ ഉയർന്നതും അതിപ്രാചീന സംസ്കാരത്തിന്റെ വക്താക്കളുമായ പേർഷ്യക്കാർക്ക് ഉമവിയ്യാ ഭരണത്തിൽ വളരെ താഴ്ന്ന സ്ഥാനമായിരുന്നു ലഭിച്ചിരുന്നത്. അങ്ങനെ അബ്ബാസിയാക്കൾ അവരുടെ സ്വന്തം നേട്ടങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഉമവിയ്യാക്കൾക്കെതിരായി ഷിയാക്കളേയും ഖുറാസാനികളേയും ഒപ്പം നിറുത്തി ഇത്തരം വിഘടനവാദികളുടെയെല്ലാം ഒരു സംയുക്ത സഖ്യം രൂപീകരിച്ചു. പ്രവാചകന്റെ അമ്മാവനായ അൽ-അബ്ബാസിന്റെ ചെറുമകനായ അബുൽ അബ്ബാസ് ഈ സഖ്യത്തിന് നേതൃത്ത്വം നൽകുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത സഖ്യം വിപ്ലവകരമായ ഒരു തലത്തിലേക്ക് മാറുകയും ഉമവിയ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹികാന്തരത്തെ എതിർത്തുകൊണ്ട് സത്യസന്ധരായ ഖലീഫമാരുടെ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് സമൂഹത്തെ തിരികെ കൊണ്ടുവരാമെന്ന വാഗ്ദാനം ജനങ്ങൾക്ക് നൽകുകയും ചെയ്തു. അബ്ബാസിയാക്കളുടെ ഖുറാസാനിലെ പ്രതിനിധിയായിരുന്ന അബുമുസ്‌ലിം ഉമവിയ്യാക്കൾക്കെതിരായ പ്രക്ഷോഭം ആരംഭിക്കുകയും എ.ഡി. 747 ജൂൺ 9 ന് ഖുറാസാനിലെ ഗവർണ്ണറെ പരാജയപ്പെടുത്തി വിജയം വരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഖുറാസാനിലെ ഗവർണ്ണർ മർവാൻ രണ്ടാമനേട് സഹായത്തിനപേക്ഷിച്ചു എങ്കിലും യാതൊരു പ്രതികരണവും ഉണ്ടായില്ല. ഇറാക്കിലെ ഖവാരിജുകൾ നിലനിന്ന സാമൂഹ്യക്രമത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ ശത്രുക്കളായി മാറുകയും സ്പെയിനിൽ അവർ കലാപത്തിന് തുടക്കം കുറിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചിത്രം 6.11 അബ്ബാസിയ്യ പ്രചരണം

കൂഫയിലെ പതനത്തെ തുടർന്ന് ഖുറാസാന്റെ തലസ്ഥാനമായ മർവ് എ.ഡി 749 ൽ ഉമവിയ്യാക്കൾക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടു. എ.ഡി 749 ഓക്ടോബർ 30 ന് പ്രധാന പള്ളിയിൽ നടന്ന പൊതുപ്രാർത്ഥനയിൽ അബുൽ-അബ്ബാസിനെ ഖലീഫയായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ഉമവിയ്യാക്കളുടെ വെളുത്ത പതാക നീക്കം ചെയ്യുകയും അബ്ബാസിയാക്കളുടെയും അവരുടെ സഖ്യത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെയും കറുത്ത പതാക സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അബ്ബാസിയ പ്രക്ഷോഭത്തെ തടയുന്നതിനായി എ.ഡി 750, ജനുവരിയിൽ 12000 ആളുകളുമായി മർവാൻ മുന്നേറി. പുതിയ ഖലീഫ അബുൽ അബ്ബാസിന്റെ അമ്മാവനായ അബ്ദുള്ള ഇബ്നു അലിയായിരുന്നു അബ്ബാസിയാ സൈന്യത്തെ നയിച്ചിരുന്നത്. ടൈഗ്രീസ് നദിയുടെ പോഷക നദിയായ സാബിന്റെ ഇടത് തീരത്തുവച്ച് രണ്ട് സൈന്യവും ഏറ്റുമുട്ടി. ഡമാസ്കസിലെ ഉമവിയ്യ സാമ്രാജ്യത്തിനേറ്റ അവസാനത്തെ പ്രഹരമായിരുന്നു ഇത്.

ഉമവിയ്യ കാലഘട്ടത്തിലെ സാംസ്കാരിക സംഭാവനകൾ

അയൽ രാജ്യങ്ങളായ സിറിയയുടെയും ഈജിപ്തിലെയും ഇറാക്കിന്റെയും ഭൂപ്രദേശങ്ങൾ അറബ് മുസ്ലിങ്ങൾ കീഴടക്കുകയും ശക്തമായ ഒരു ഭരണം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് ഭരണ സമ്പ്രദായത്തിൽ മാറ്റവും സാംസ്കാരിക രംഗത്ത് മനോഹരമായ ഒരു കാലഘട്ടവും ഇസ്ലാമിക ലോകത്തിന് സമ്മാനിച്ചു. ഇസ്ലാമിക രാജ്യത്താകമാനം വൈജ്ഞാനികമായ വികാസത്തിന്റെ പുതിയ ഒരു യുഗത്തിന് തുടക്കം കുറിക്കുവാൻ ഇവർക്ക് കഴിഞ്ഞു.

ഭാഷയും സാഹിത്യവും

പുതുതായി ഇസ്ലാമിലേക്ക് കടന്ന് വന്ന വ്യത്യസ്ത ദേശങ്ങളിലുള്ളവരായ മുസ്‌ലിങ്ങൾക്ക് ഖുർആൻ മനസ്സിലാകുന്നതിനും പാരായണം ചെയ്യുന്നതിനും നേരിട്ട ഭാഷാപരമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ മനസ്സിലാക്കി പരിഹാരം കാണുന്നതിനു മായി അറബിഭാഷയുടെയും സാഹിത്യത്തിന്റെയും ശാസ്ത്രീയമായ പഠനത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു. അങ്ങനെ അറബിഭാഷാ വ്യാകരണ ശാസ്ത്രം പുരോഗമി ക്കുകയും ഭാഷാപ്രയോഗത്തിൽ കാതലായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ട് വരികയും ചെയ്തു. തത്ഫലമായാണ് അറബിഭാഷയിൽ അടയാളങ്ങൾ (നുക്താസ്, വൗവൽസ്) ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത്. ബസറയിൽ പരക്കെ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന അബുഅസ്വദ് അദ്ദു വലി ആണ് അറബി വ്യാകരണത്തിന്റെ സ്ഥാപകൻ ആയി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. അദ്ദുവാലിയെ പിന്തുടർന്ന് ഖലീൽ-ഇബ്നു അഹമ്മദ് ആണ് ആദ്യമായി ഒരു അറബിക് നിഘണ്ടു സമാഹരിച്ചത്. ഇസ്‌ലാമിക ലോകത്ത്, സാഹിത്യത്തിൽ ആശയ പ്രകാശനത്തിനുള്ള ഏറ്റവും എളുപ്പമാർഗമായി കവിതരചന മാറി യിരുന്നു. ഉമവിയ്യാക്കളുടെ ഭരണ രംഗത്തേയ്ക്കുള്ള ആഗമനം പദ്യശാസ്ത്രത്തെ അതിന്റെ പഴയകാല പ്രതാപത്തിലേക്ക് തിരികെ കൊണ്ടുപോകാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. കാൽപ്പനിക കവിതയിൽ ഏറ്റവും പ്രശസ്തനായ കവിയായിരുന്നു ഉമർ-ഇബ്നു-അബീറബീഅ. ഹമ്മാദ് അൽറാവിയയുടെ മുഅല്ലഖാത്ത് കവിത കളുടെ ശേഖരം ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ വളരെയധികം കീർത്തിനേടി. ലൈല മജ്നൂൻ എന്ന കാൽപ്പനിക കഥയിലൂടെ ഭാവഗീതം അതിന്റെ ഔന്നത്യത്തി ലെത്തി. അറബ് ലോകത്താകമാനം പ്രേമകാവ്യത്തിലൂടെ നായകനായി മജ്നൂൻ മാറി. പ്രവാചകനു മുമ്പുള്ള കാലഘട്ടത്തിലെ കവിതകളിലൂടെ കവിതാരചന യുടെ നവോത്ഥാനത്തിന് ഉമവിയ്യാക്കളുടെ കാലഘട്ടം തുടക്കമിട്ടു. ഉമവിയ്യാ കൊട്ടാരത്തിലെ സംഗീതസദസ്സ് അലങ്കരിച്ചിരുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട കവികളായിരുന്നു അക്തർ, ഫറസ്ദക്ക്, ജരീർ, മുതലായവർ. മാത്രമല്ല പല ഉമവിയ്യാ ഖലീഫമാരും കവികളുമായിരുന്നു. സാരോപദേശ കഥാസമാഹാരമായ സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ച പഞ്ചതന്ത്രകഥകൾ അറബിഭാഷയിലേക്ക് 'ഖലീല വദിംന' എന്ന പേരിൽ മൊഴി മാറ്റം നടത്തുന്നതിന് തുടക്കം കുറിച്ചത് ഉമവിയ്യാ കാലഘട്ടത്തിലാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇബ്നു-അൽ-മുഖഫ്ഫഇനെ അറബി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ പിതാവായി അറിയപ്പെടുന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ നിയമ വ്യവസ്ഥയുടെയും വൈദിക ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും അടിത്തറ ഖുർആനും ഹദീസും ആയിരുന്നു. ഹദീസ് വ്യാഖ്യാതാവ് എന്ന നിലയിൽ ഏറ്റവും ബഹുമാനിക്കുന്ന വ്യക്തികളായ ഹസൻ-ഉൽ-ബസരി, സഹർ അൽ ബസരി തുടങ്ങിയവർ ആയിരുന്നു ആ കാല ഘട്ടത്തിലെ പ്രസിദ്ധരായ നിയമ പണ്ഡിതന്മാർ. ഇസ്ലാമിലെ മതസംഘടനകളുടെ ഉത്ഭവം ഹസൻ-ഉൽ ബസരിയിലൂടെ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇസ്ലാമികചരിത്രരചനാശാസ്ത്രത്തിന് ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് തുടക്കം കുറി ച്ചത്. ജീവചരിത്രം (സീറാസാഹിത്യം), യുദ്ധചരിത്രം (മഗാസി), തുടങ്ങിയവ

ചരിത്രരചനയുടെ പ്രധാനമാതൃകകളായി മാറി. ആ കാലഘട്ടത്തിൽ വ്യാപകമായ പ്രചാരവും സ്വീകാര്യതയും നേടിയ പ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥമായിരുന്നു ആബിദ്-ഇബ്നു സഹരിയയുടെ 'കിതാബുൽ മുലൂക്ക് വ അഖ്ബാറുൽ മആദിൻ'. കൂടാതെ മുഅ്ത സിലിയാക്കൾ, മുദറൈറ്റുകൾ, ജബറൈറ്റുകൾ മുതലായ മതപരവും തത്ത്വചിന്താ പരവുമായ മുന്നേറ്റങ്ങളുടെ പ്രാഥമിക പഠനത്തിനും ഉമവിയ്യ കാലഘട്ടം സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു.

എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യപാദത്തിൽ വികാസം പ്രാപിച്ച 'മുഅ്തസിലാ സിദ്ധാന്തം' ഇസ്ലാമിലെ ആദ്യത്തെ യുക്തിവാദപ്രസ്ഥാനമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

ശാസ്ത്ര സംഭാവനകൾ

പ്രാചീന മധ്യകാല ഇസ്ലാമിക ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ഭൂരിപക്ഷം മുസ്ലിം പണ്ഡിതൻമാരും ശാസ്ത്രജ്ഞൻമാരും വൈദ്യശാസ്ത്രഗവേഷകരുമായിരുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കാം. ഇവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വൈദ്യശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായി പരിശീലനം നേടിയിരുന്നു.

> "ഇവിടെ രണ്ട് ശാസ്ത്രങ്ങൾ നിലനിൽക്കും ദൈവശാസ്ത്രവും വൈദ്യ ശാസ്ത്രവും", പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ്

ഡമാസ്കസിലെ ഉമവിയ്യ കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ഗ്രീക്ക്, സിറിയൻ, ഇറാനിയൻ ഡോക്ടർമാരിൽ നിന്നും വൈദ്യശാസ്ത്രസംബന്ധമായ വിജ്ഞാനങ്ങൾ മുസ്ലിങ്ങൾ സ്വന്തമാക്കി. വൈദ്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ അറബിഭാഷയിലേക്ക് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരുന്നത് പ്രധാനമായും മുആവിയയുടെ കൊട്ടാരം വൈദ്യനായിരുന്നു. ഇബ്നുഉത്താലും തയാദയ്ക്ക് അൽഹജ്ജാജും.

ചിത്രം 6.12 ഡമാസ്കസിലെ ഉമവിപള്ളി

വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിന് പുറമെ ഗണിതശാസ്ത്രത്തിലും ജ്യോതി ശാസ്ത്രത്തിലും അറബി പണ്ഡിതന്മാർ വിശദമായ പഠനം നടത്തുകയും പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ പുനർവിവരണങ്ങൾ തയാറാക്കുകയും ചെയ്തു.

മതപരമായ വൈവിധ്യത്തോടെയുള്ള വാസ്തുവിദ്യാ സമ്പ്രദായമായിരുന്നു ഉമവിയ്യാക്കളുടെ നിർമാണരീതി. ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിലെ നിർമാണ-കലയുടെ പ്രത്യേകതയായിരുന്ന പള്ളികളുടെ ഭിത്തിയിൽ നിർമിക്കുന്ന മിഹ്റാബ് നിസ്ക്കാരത്തിന്റെ ദിശ സൂചിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം പള്ളികളുടെ ഘടനയിൽ ഇത് പ്രത്യേകമായി സ്വീകരിക്കുകും ചെയ്തു. വലീദ്, ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസ്, അബ്ദുൽ മലിക്ക് തുടങ്ങിയ ഉമവിയ്യാ ഭരണാധികാരികളുടെ കാലഘട്ടം ഇവരുടെ നിർമാണ കലയുടെ സുവർണ്ണകാലഘട്ടമായിരുന്നു. മുസ്ലിം പള്ളികളിലെ സ്തംഭാകൃതിയിലുള്ള ഗോപുരങ്ങൾ (മിനാരങ്ങൾ) ഉമവിയ്യാകളാണ് ആവിഷ്കരിച്ചത്.

സിറിയയായിരുന്നു മിനാരത്തിന്റെ ജന്മസ്ഥലമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. അൽ വലീദിന്റെയും അബ്ദുൽമലിക്കിന്റെയും കാലഘട്ടം വരെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ നിർമാണകലയിൽ ഏറ്റവും താൽപ്പര്യമുള്ള ഒരു വിഷയമായിരുന്നു വാസ്തുവിദ്യ, ആ കാലഘട്ടത്തിലെ രണ്ട് പ്രധാന ചരിത്ര സ്മാരകങ്ങളായിരുന്ന ജെറുസലേ

മിലെ ഡോം ഓഫ് റോക്കും ഡമാസ്ക്കസിലെ ഉമവിയ്യ പള്ളിയും ഇതിന് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ഇവയ്ക്ക് പുറമെ ഉമവിയ്യാക്കൾ മറ്റ് പല ചരിത്രസ്മാരകങ്ങളും സാമ്രാജ്യത്തിലുടനീളം നിർമിക്കുകയുണ്ടായി.

ചോദ്യങ്ങൾ

1. ഖിലാഫത്തിൽ നിന്നും മുലൂക്കിയത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തെക്കുറിച്ച് വിവരി

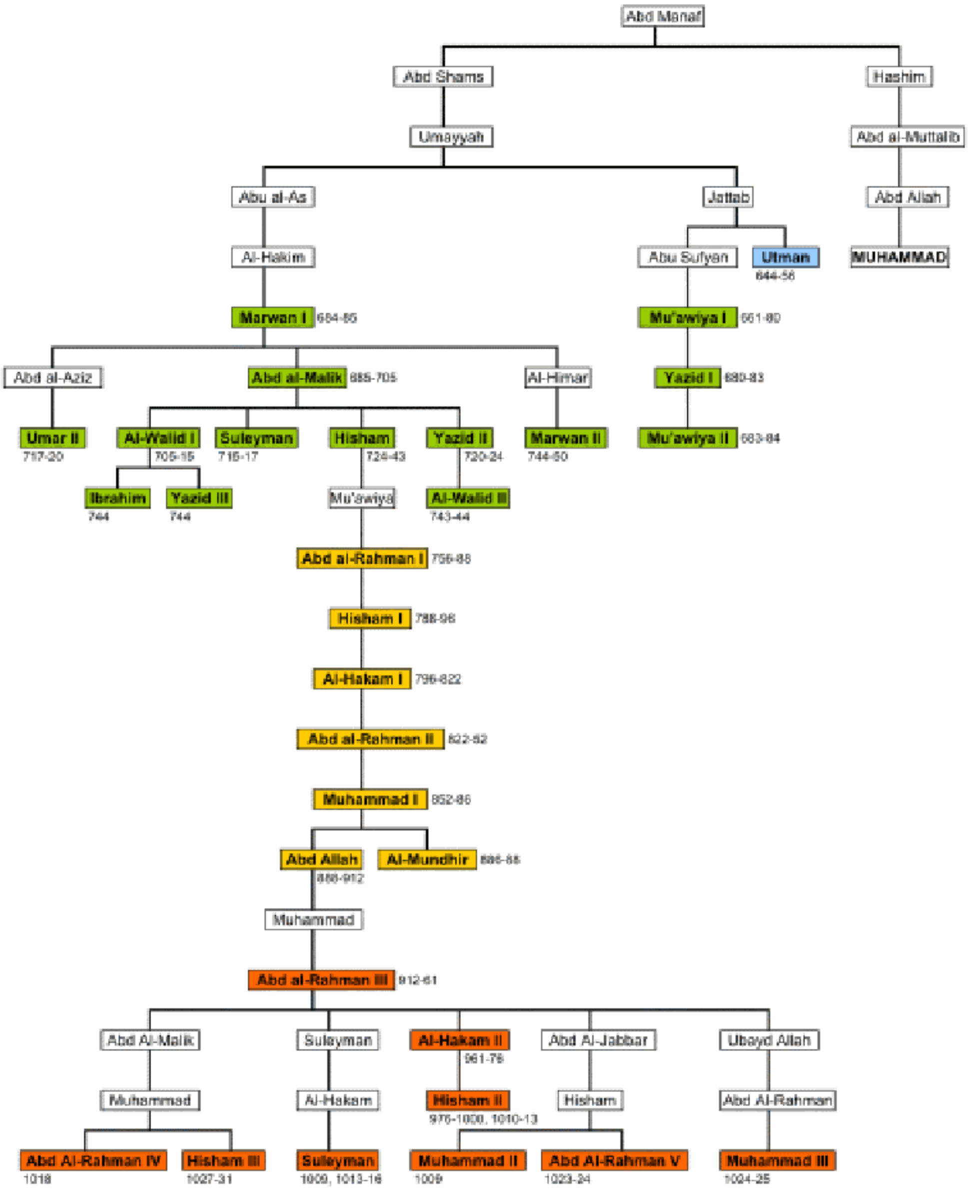

ചിത്രം 6.13

ഖലീഫമാരും അവരുടെ ഭരണകാലഘട്ടവും

മുആവിയ I ഇബ്നു അബൂ സുഫ്യാൻ	661–680
യസീദ് ഇബ്ന് മുആവിയ	680–683
മുആവിയ II ഇബ്നു യസീദ്	683–684
മർവാൻ ഇബ്നു അൽഹക്കം	684–685
അബ്ദുൽ മലിക് ഇബ്നു മർവാൻ	685–705
അൽ ഖലീദ്	705–715
സുലൈമാൻ ഇബ്നു അബ്ദുൽ മലിക്	715–717
ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസ്	717–720
യസീദ് IIഇബ്നു അബ്ദുൽ മലിക്	720–724
ഹിഷാം ഇബ്നു അബ്ദുൽ മലിക്	724–743
അൽവലീദ് II ഇബ്നു യസീദ്	743–744
യസീദ് III ഇബ്നു അൽ വലീദ്	744
ഇബ്രാഹിം ഇബ്നു അൽവലിദ്	744
മർവാൻ II ഇബ്നു മുഹമ്മദ്	744 – 750

2. കർബലയിലുണ്ടായ കൂട്ടക്കുരുതി അവരുടെ രാഷ്ട്രീയപരമായ വളർച്ചയ്ക്ക് ഏറ്റവും പുതിയ ഇന്ധനമായി ഷിയാ വിഭാഗം കൂട്ടിച്ചേർത്തു. പരിശോധിക്കുക

3. ഉമർ ഇബ്നു അബ്ദുൽ അസീസിന്റെ ഭരണം ഉമർ ഒന്നാമന്റെ ഭരണവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുക.

4. 'ഏ' 'ബി' കോളങ്ങൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിച്ചേർക്കുക

എ	ബി
മുആവിയ	അവസാനത്തെ ഉമവിയ്യാ ഭരണാധികാരി
അബ്ദുൽ മലിക്ക്	ഖലീഫ-ഉൽ-സാലിഹ്
ഉമർ II	അനുഗ്രഹത്തിന്റെ താക്കോൽ
സുലൈമാൻ	ഇസ്ലാമിലെ ആദ്യത്തെ രാജാവ്
മർവാൻ II	രാജാക്കാന്മാരുടെ പിതാവ്

5. അബ്ദുൽ മലിക്കിന്റെ ഭരണ പരിഷ്കാരങ്ങൾ വിലയിരുത്തുക?

6. ഭൂപടത്തിൽ അൽ വലീദിന്റെ ഭരണത്തിൻ കീഴിൽ ഉമവിയ്യാ സാമ്രജ്യത്തിന്റെ വിസ്തൃതിരേഖപെടുത്തി താഴെ പറയുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ അടയാളപ്പെടുത്തുക (1) ബാഗ്ദാദ് (2) മൊസൂൾ (3) സിന്ധ് (4) സ്പെയിൻ

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ലോക ഭൂപടത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ഉമവിയ്യാക്കളുടെ പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയും അവയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ പേരുകൾ തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുക.